

Prima instanță: judecătoria Botanica mun.Chișinău Dosarul nr.2ra-2615/16
judecător: O.Cojocaru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: M.Guzun, A.Nogai, Vl.Brașoveanu

ÎNCHEIERE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat, Nicolae Craiu

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Armanu Andrei și
Armanu Natalia către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
Consiliul orășenesc Cahul, Primăria orașului Cahul, executorul judecătoresc
Constantiniuc Vladislav privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen
rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului moral,-

c o n s t a t ă :

La data de 10 noiembrie 2015, reclamanții Armanu Andrei și Armanu Natalia, s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul orășenesc Cahul, Primăria orașului Cahul, executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au indicat că, la 18 februarie 2009, Judecătoria Cahul a emis hotărîrea nr.3-20/09 privind obligarea Primăriei Cahul să includă pe Armanu Andrei în rîndul colaboratorilor Direcției excepțională Cahul din 18 iunie 2008 și să asigure pe Armanu Andrei cu familia lui cu spațiu locativ în termen de 6 luni de la momentul dvenirii definitive a hotărîrii. Hotărîrea respectivă a devenit definitivă și irevocabilă la 11 martie 2009.

La 03 iulie 2009 a fost intentată procedura de executare pentru executarea silită a documentului executoriu nr.3-20 din 18 februarie 2009.

Invocă că, la 22 iulie 2010, hotărîrea judecătoriei Cahul din 18 februarie 2009, a fost parțial executată prin emiterea Dispoziției Primăriei Cahul nr.240 prin care Armanu Andrei a fost inclus în rîndul colaboratorilor Direcției Excepționale Cahul din

data de 18 iunie 2008, și care în prezent figurează în rînd pentru îmbunătățirea condițiilor de trai sub nr.1, data luării la evidență -18 iunie 2008.

Potrivit răspunsului executorului judecătoresc din 13 decembrie 2011, referitor la executarea hotărîrii judecătorei Cahul din 18 februarie 2009, Primăria orașului Cahul nu dispune de spații locative.

Menționează că, în cadrul procedurii de executare nr. 195/3/09 din 03 iulie 2009, executorul judecătoresc a întreprins măsuri pasibile pentru executarea hotărîrii, care însă nu au avut un efect asupra debitorului.

Astfel, reclamantii, cu propriile puteri au depistat un apartament liber, au acumulat documentele necesare și prin încheierea executorului judecătoresc din 15 iunie 2011 a fost aplicat sechestrul asupra apartamentului situat în or.Cahul, str.Ion Luca Caragiale, 6/8 în scopul executării hotărîrii judecătorei Cahul din 18 februarie 2009 și a documentului executoriu nr.3-20/09.

La 23 octombrie 2012, reclamantul, în baza unei cereri, a solicitat executorului judecătoresc aplicarea sechestrului asigurător asupra apartamentului nr.4 situat pe str.Frunze, 57, or.Cahul.

Astfel, la 24 octombrie 2012, prin încheierea privind aplicarea măsurilor de asigurare a fost aplicat sechestrul asigurător asupra apartamentului respectiv, concomitent fiind dispusă și obligarea Autorității Publice Locale de nivelul întâi, Primăria orașului Cahul să execute obligația privind asigurarea cu spațiu locativ pe Armanu Andrei și familia sa în cel mult 10 zile de la primirea încheierii.

La 05 noiembrie 2012, reclamantul, în calitate de creditor, avînd bănuiala că există pericol ca bunul asupra căruia a fost aplicat sechestrul asigurător va fi administrat în mod ilegal de către Primărie, necătînd la faptul că a fost aplicat sechestrul, ceea ce ar face dificilă executarea documentului executoriu nr.3-20 din 18 februarie 2009, a solicitat prezența și controlul executorului judecătoresc la efectuarea de către creditor, din contul debitorului, actelor prevăzute în hotărîre în temeiul art. 152 Cod de executare, care prevede că în cazul în care debitorul nu execută hotărîrea, creditorul este în drept să efectueze, sub controlul executorului judecătoresc, din contul debitorului, actele prevăzute în hotărîre.

Astfel, din motiv că debitorul, Primăria orașului Cahul, nu execută hotărîrea judecătorei Cahul 18 februarie 2009, reclamantul a depus cererea și a solicitat prezența și controlul executorului judecătoresc la efectuarea actului prevăzut în hotărîrea judecătorei menționată supra și executarea obligației neexecutate de către creditor, acest fapt fiind fixat în procesul - verbal din 12 noiembrie 2012 privind executarea obligației de către creditor. În prezent, apartamentului nr.4 situat în or.Cahul, str.M.Frunze, 57 se află în folosința creditorului Armanu Andrei iar Primăria orașului Cahul refuză să elibereze, în mod benevol documentele necesare.

Totodată, Primarul orașului Cahul, Consiliul orașenesc Cahul refuză nejustificat să elibereze reclamantilor Decizia privind repartizarea apartamentului în cauză și ordinul de repartiție, în scopul executării hotărîrii judecătorești.

La data de 30 iunie 2014, reclamantii au inițiat acțiune în judecată privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești nr.3-20/09 din 18 februarie 2009 emisă de Judecătoria Cahul privind asigurarea lui Armanu Andrei familia lui cu spațiu locativ în termen de 6 luni de la momentul cînd hotărîrea va devenit definitivă.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun.Chişinău din 22 decembrie 2014 acţiunea a fost admisă parţial, fiind dispusă încasarea sumei de 7 000 lei cu titlu de prejudiciul moral.

Hotărîrea respectivă a fost menţinută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 08 octombrie 2009.

Necăţînd la faptul că prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun.Chişinău din 22 decembrie 2014, a fost constatată încălcarea dreptului lui Armanu Andrei la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti Cahul din 18 februarie 2009 şi a fost stabilit termen de neexecutare: 11.03.2009 - 22.12.2014, s-a dispus încasarea prejudiciului moral în suma de 7 000 lei, pînă în prezent hotărîrea judecătorească nr.3-20/09 din 18 februarie 2009 nu a fost executată.

Consideră reclamanţii că refuzul autorităţilor competente ale statului de a executa hotărîrea judecătorească le violează dreptul la un proces echitabil prevăzut de Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului.

La stabilirea cuantumului prejudiciului moral, reclamanţii consideră că instanţa de judecată urmează să ia în consideraţie interesul sporit pe care l-au avut ei în calitate de creditor (reclamant) în procedura de executare a documentului executoriu precum şi comportamentul autorităţilor locale, Primăria oraşului Cahul şi Consiliul orăşenesc Cahul, care prin inacţiunile şi pasivitatea sa împiedică şi amîină executarea.

La 26 septembrie 2012, executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav a întocmit procesul contravenţional în baza art.318 alin.2) Cod contravenţional în privinţa primarului oraşului Cahul, Petru Burlacu, pentru neexecutarea intenţionată a hotărîrii judecătoreşti Cahul nr.3-20 din 18 februarie 2009 cu privire la acordarea spaţiului locativ creditorului Armanu Andrei. Prin hotărîrea nr.4-307/12 din 10 ianuarie 2014, primarul oraşului Cahul, Petru Burlacu a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenţiei susmenţionate.

Relevă că după pronunţarea hotărîrii Judecătoriei Buiucani, mun.Chişinău din 22 decembrie 2014, pe parcursul perioadei decembrie 2014 - octombrie 2015, se atestă o neexecutare continuă - hotărîrea rămînînd neexecutată.

Solicită reclamanţii constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr.3-20/09 din 18 februarie 2009, emisă de Judecătoria Cahul privind asigurarea lui Armanu Andrei şi familiei lui cu spaţiul locativ în termen de 6 luni de la momentul cînd hotărîrea va deveni definitivă în perioada decembrie 2014 - octombrie 2015; încasarea din bugetul de stat, cu titlu de prejudiciul moral, suma de 1200 Euro, echivalentul în lei moldoveneşti.

Prin hotărîrea judecătoreşti Buiucani mun.Chişinău din 12 ianuarie 2016, acţiunea a fost admisă parţial, fiind constatată încălcarea dreptului lui Armanu Andrei la executarea în termen rezonabil a hotărîrii Judecătoriei Cahul din 18 februarie 2009; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui Armanu Andrei prejudiciul moral în mărime de 2 000 lei. În rest, acţiunea a fost respinsă.

Instanţa de fond a concluzionat că, avînd în vedere încălcarea dreptului lui Armanu Andrei la executarea hotărîrii judecătoreşti are un caracter continuu, fiind constatată încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a unei hotărîri judecătoreşti, reieşind din obiectul neexecutării, acordarea prejudiciului moral este argumentată. Totodată instanţa a considerat raţional acordarea unui prejudiciu moral în

mărime de 2 000 lei, compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate Armanu Andrei, pentru perioada solicitată decembrie 2014 - octombrie 2015, fiind stabilită încălcarea continuă a dreptului garantat la executare în termen rezonabil.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu menținerea hotărîrii judecătorești Buiucani mun.Chișinău din 12 ianuarie 2016.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond a stabilit toate circumstanțele și raporturile juridice ce au importanță pentru soluționarea pricinii, a apreciat corect probele administrate la dosar, aplicînd corect legea materială și procesuală.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la data de 15 august 2016, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii integral.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei, recurentul a indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept.

Menționează că, instanța de apel a constatat că pînă în prezent nu este executată hotărîrea judecătorești Cahul din 18 februarie 2009, hotărîre ce a rămas neexecutată pe parcurs de mai mult de 7 ani. Prin urmare instanța a stabilit o încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

Sușține că primul argument invocat în susținerea netemeinicii deciziei instanței de apel din 31 mai 2016, constă în faptul că instanța, la primirea soluției judecătorești doar parțial a apreciat raportul motivat, prezentat de către executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav și scrisoarea, prezentată de către Primăria or.Cahul, în condițiile în care, din conținutul acestor înscrisuri se desprinde că neexecutarea hotărîrii judecătorești din 18 februarie 2009 nu poate fi imputată exclusiv organelor responsabile de executarea documentului executoriu prenotat. La caz, executorul judecătoresc a întreprins toate măsurile posibile care puteau fi întreprinse pentru executarea documentului executoriu din 18 februarie 2009. Or, intimatul a precizat pe parcursul examinării cauzei că neexecutarea hotărîrii judecătorești se datorează acțiunilor, inacțiunilor debitorului Consiliul orășenesc Cahul, Primăria or.Cahul, dar nu a executorului judecătoresc.

Invocă că, instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților procesului și nu a luat în considerare argumentul invocat de către reprezentantul Ministerului Justiției în partea ce ține de complexitatea procedurii de executare, în condițiile în care se desprinde că factorul care a complicat executarea pînă în prezent a hotărîrii judecătorești din 18 februarie 2009, ține de faptul că debitorul procedurii de executare, Consiliul orășenesc Cahul, pînă la moment nu dispune de spații locative, cît și de mijloace financiare necesare pentru construcția acestor spații locative. Or, la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce pot fi imputate exclusiv autorității responsabile de executarea hotărîrii judecătorești. În speță însă, imposibilitatea executării hotărîrii judecătorești de către executorul judecătoresc se datorează lipsei spațiilor locative disponibile, cît și a mijloacelor financiare necesare pentru construcția acestor spații locative. Prin urmare, Ministerul

Justiției al Republicii Moldova nu poate fi obligat să execute din contul statului o obligație care îi revine nemijlocit Consiliului orășenesc Cahul.

Referitor la pretenția privind încasarea prejudiciului moral, consideră recurentul că acordarea sumei de 2 000 lei ca despăgubire morală, ținând cont de natura dreptului lezat, complexitatea cauzei, vârsta intimatului, perioada pe parcursul căreia hotărârea judecătorească nu a fost executată, este exagerată și neechitabilă suferințelor pretinse că ar fi fost suportate. Mai mult, simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul reține că la materialele cauzei este anexată copia scrisorii de expediere în adresa părților a copiei deciziei integrale a instanței de apel (f.d.194, vol.I). Însă, la materialele cauzei nu se regăsesc careva probe ce ar confirma recepționarea de către părți a copiei deciziei. Astfel recursul declarat la data de 15 august 2016, este declarat în termen.

La data de 10 octombrie 2016, în adresa intimațiilor Armanu Andrei, Armanu Natalia, Consiliul orășenesc Cahul, Primăria orașului Cahul, executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav, au fost expediate spre cunoștință copia recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d.9, vol.II).

La 10 noiembrie 2016, intimații Armanu Andrei și Armanu Natalia, au depus referință, solicitând respingerea cererii de recurs declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibilă.

Intimații, Consiliul orășenesc Cahul, Primăria orașului Cahul și executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav nu și-au valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al

Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu